

do 17. dubna 1929 více než šest měsíců. Nejde tu o lhůtu promlčecí, k níž by arci mohlo býti přihlíženo jen k námitce, nýbrž o lhůtu propadnou, již jest dbáti z úřadu (srov. Staub-Pisko § 7 k čl. 349 obch. zák., Hermann-Otavský, Všeobecný zákoník obchodní str. 361, pozn. 3). Že tato lhůta byla úmluvou stran prodloužena, nebylo v první stolici tvrzeno a neplyne to ani z předložených listin.

Čís. 10731.

Druhá věta § 300 obč. zák. má na mysli zákony státu, jehož občane jest dosavadní vlastník movitých věcí, nikoliv kde bydlí, a to jistě aspoň potud, pokud jde o tuzemského vlastníka.

Podle čs. právního řádu neopravňuje zajišťovací převlastnění k žalobě vlastnické, nýbrž jen k žalobě podle § 258 ex. ř.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1931, Rv II 298/31.)

Žalobce, říšskoněmecký státní příslušník, domáhal se na pozůstalosti po tuzemci, by bylo uznáno právem, že výkon exekuce povolené žalované pozůstalosti proti Gabriele B-ové na movitosti jest nepřipustným, ježto byly Gabrielou B-ovou na něho převedeny smlouvou o t. zv. zajišťovacím převlastnění, ujednanou v Berlíně. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Po právní stránce jest řešiti otázku, mělo-li t. zv. zajišťovací převlastnění (Sicherungsübereignung), ujednané dne 10. září 1929 v Berlíně mezi zdejší státní příslušnicí Gabrielou B-ovou a žalobcem, jenž jest německým státním občanem, pro žalobce v zápětí, že jím nabyli vlastnického práva k sporným movitým věcem, jež byly vlastnictvím Gabriely B-ové a byly uloženy v Brně. Odvolací soud zodpověděl tuto otázku záporně. Podle zdejšího právního řádu t. zv. zajišťovací převlastnění (zajišťovací převod) neopravňuje k vlastnické žalobě, nýbrž jen k žalobě podle § 258 ex. ř. (plenární rozhodnutí čis. 5026 sb. n. s. a rozhodnutí čis. 5553 a 9929 sb. n. s.). Dovolatel se však snaží dovésti z ustanovení druhé věty § 300 obč. zák., že jest v souzeném případě použití zásady statutární theorie, podle níž »mobilia sequuntur personam domini«, a spravovati se právním řádem platným v Německu, podle něhož smlouva o zajišťovacím převlastnění převádí plné vlastnictví a nabyvatele zavazuje jen ke vrácení věci, byl-li zajišťovací účel splněn. Nejvyšší soud nesouhlasí se stanoviskem dovolatelovým. Novější nauka hájí skoro všeobecně názor, že se věcná práva k hmotným věcem — i nemovitým i movitým — řídí právním řádem místa, kde věc jest (lex rei sitae). Tak učí zejména Walker, Internationales Privatrecht (4. vydání z roku 1926, str. 304 a násl.), Klangův komentář k obč. zák. (str. 314 a násl.), Ehrenzweig, System I. (šesté vydání

z roku 1925, str. 97, 98). Mayr I., str. 58—59, Krčmář, Právo občanské, všeob. část, str. 116—117, a k tomuto názoru se přiklání též osnova občanského zákoníka pro Československou republiku v §§ 18 a násl. Ale, i když se vychází z názoru, že ustanovení § 300 obč. zák. jest dosud platným právním předpisem, ač jest vybudován na t. zv. statutární theorii, kterou nová nauka považuje za zastaralou, překonanou a nevyhovující, jest přece souhlasiti s odvolacím soudem v tom, že otázku, zda nabytí žalobce vlastnického práva ke sporným věcem, jest posuzovati podle právního řádu platného v tuzemsku. Doslovu druhé věty § 300 obč. zák., že všeliké jiné věci, než věci nemovité, podléhají stejným zákonům jako osoba jejich vlastníka, jest totiž rozuměti tak, že se tu myslí na zákony státu, jehož občanem jest dosavadní vlastník movitých věcí, a to jistě aspoň potud, pokud jde o tuzemského vlastníka (§ 4 obč. zák.). V tomto smyslu vykládá ono ustanovení zejména Stubenrauchův komentář (8. vydání z roku 1902), kde se praví na str. 371: »Ist aber der Eigentümer der beweglichen Sache unbestritten bekannt, dann sind alle Rechtsverhältnisse bezüglich derselben, wenn der Eigentümer österreichischer Staatsbürger ist, unbedingt nach dem österreichischen Rechte (§ 4) zu beurteilen«, — dále Steinlechner (Festschrift zur Jahrhundertfeier des A. B. G. B., II. díl, strana 73), Krčmář, Právo občanské, všeob. část, strana 109, a Tilsch-Svoboda, Občanské právo, část všeobecná (1925), strana 85. (Odchylně Unger, System I., 4. vyd. na str. 177, jenž míní, že se odvozené nabytí vlastnického práva k movitým věcem řídí právními zásadami bydliště dosavadního vlastníka). Ježto jest nesporné, že Gabriela B-ová, vlastnice sporných věcí, byla v čase úmluvy se žalobcem státní občankou československou a že věci tehdy byly a dosud jsou ve zdejším státním území, jest otázku nabytí vlastnictví žalobcem posuzovati podle práva tuzemského. Odvolací soud tak učinil a jest proto bezdůvodnou dovolatelova výtku, že posoudil věc mylně po stránce právní.

Čís. 10732.

Předpisy § 1 zákona ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., jsou velícího rázu, platí vždy a všude, jsou odňaty libovůli stran. Porušení jich má v zápětí absolutní neplatnost smlouvy, již může namítnouti nejen smluvní strana, nýbrž i osoba třetí.

Prodej koně v manželčině hospodářství nevybočuje z mezí obyčejné správy jmění a nevyžaduje zvláštní plné moci znějící na tento druh jednání.

Byl-li kůň koupen k tahu a prodávatel se zaručil za to, že kůň jest dobrý tahoun, jest kupitel oprávněn domáhati se zrušení kupní smlouvy, trpí-li kůň netahavostí.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1931, Rv I 355/31.)

Žalobkyně koupila od manžela žalované koně. Proti žalobě o zrušení smlouvy pro vady koně a o vrácení kupní ceny namítla žalovaná najmě